

ОПІС/Сілабус дисципліни/модуля

Коротка назва університету / підрозділу дата (місяць / рік)	НУ «Запорізька політехніка» 08/2020
Назва модулю / дисципліни	Основи моделювання наносистем
Код:	ОМНС

Викладачі	Підрозділ університету
Корніч Григорій Володимирович	Кафедра системного аналізу та обчислювальної математики

Рівень навчання (ВА/МА)	Рівень моду- лю/дисципліни (номер семестру)	Тип модулю/дисципліни (обов'язковий / вибірко- вий)
Другий (магістрський)	1	Вибірковий

Форма навчання (лекції / лабораторні / практичні)	Тривалість (тижнів/місяців)	Мова викладання
лекції / лабораторні	14	Українська

Зв'язок з іншими дисциплінами	
Попередні: – Математичні основи та методи системного аналізу, загальна фізика, методи теоретичної фізики, програмування та алгоритмічні мови;	Супутні (якщо потрібно): –

ECTS (Кредити модуля)	Загальна кількість годин	Аудиторні години	Самостійна робота
3	90	30	60

Мета навчання дисципліни (модуля): компетенції надбані внаслідок вивчення дисципліни (модуля)

➤ Формування у студентів уявлень про сучасні методи моделювання наносистем. Континуальні методи, що засновані на дифузійноподібних рівняннях масоперенесення; атомно-дискретні ймовірнісні методи Монте Карло; атомно-дискретні методи молекулярної динаміки, що засновані на класичних рівняннях руху атомів. ➤ Моделювання взаємодії енергетичних атомних частинок з твердотільними поверхнями, основні уявлення теорії лінійних зіткнувальних каскадів атомів. ➤ Моделювання атомних нанокластерів та утворення тонких плівок. Переваги та недоліки різних методів моделювання. Поняття та актуальність прискорених методів молекулярної динаміки.

Результати навчання в термінах компе- тенцій	Методи навчання (теорія, лаборато- рні, практичні)	Контроль якості (письмовий екза- мен, усний екза- мен, звіт)
– вільно володіти державною мовою та спілкуватися іноземною мовою;	Використання у лекціях та на лабораторних заняттях	Окремого оцінювання не передбачено

– здатність генерувати нові ідеї, самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання і вміння, безпосередньо пов’язані з методами моделювання нанорозмірних об’єктів; – здатність виконувати аналітичні викладки, чисельні розрахунки та програмування окремих фрагментів цих методів у галузі професійної діяльності, ефективно розв’язувати задачі та поставлені завдання; – здатність використовувати молекулярно-динамічний підхід, для розв’язання поставлених задач.	Теоретичні знання, отриманні під час лекції та консультацій Самостійне та під керівництвом викладача рішення задач Самостійне та під керівництвом викладача моделювання	Окреме оцінювання не проводиться Оцінюються під час модульного контролю та екзамену Оцінюються під час модульного контролю та екзамену

Теми курсу	Аудиторні заняття					Час та завдання на самостійну роботу		
	Лекцій	Консультацій	Семінарів	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Загалом, годин	Самостійна робота	Завдання
Вступ. Тема 1. Нанорозмірні системи. Сутність моделювання. Континуальне та атомно-дискретне моделювання. Дифузійноподібні рівняння масопренесення, метод Монте Карло, метод молекулярної динаміки.	2					10	8	
Тема 2. Основи теорії лінійних зіткнувальних каскадів атомів. Пружні та непружні втрати енергії первинних бомбардуючих частинок у мішенні. Коефіцієнти розпиллення та відбиття.	2					10	8	
Тема 3. Континуальні рівняння масопренесення. Іонне перемішування, дифузія по вакансіям та міжвузловим атомам. Прямий та зворотній	2				4	14	8	Лабораторна робота 1

ефекти Кіркендала. Розмірні дефекти.							
Тема 4. Методи Монте Карло, моделювання термічно-активованих процесів методом Монте Карло.	2			4	14	8	Лабораторна робота 2
Тема 5. Метод класичної молекулярної динаміки. Парні та багаточастинкові потенціали міжатомної взаємодії. Потенціали притягання та відштовхування. Чисельні методи та умови розв'язання рівнянь руху атомів.	2				11	9	
Тема 6. Метод класичної молекулярної динаміки (продовження). Періодичні граничні умови та термостати. Моделювання температурних кристалів. Метод списку “найближчих сусідів”.	2			6	17	9	Лабораторна робота 3
Тема 7. Моделювання атомних кластерів та тонких плівок. Континуальний та атомно-дискретні підходи. Поняття прискорених методів молекулярної динаміки та їх актуальність.	2	2			14	10	
Усього годин	14	2			14	90	60

Стратегія оцінювання	Вага, %	Термін	Критерій оцінювання
Модульна конт. робота	65	впродовж семестру	Письмове опитування
Виконання лабораторних робот	15		Лабораторна робота з тем 1-3
	10		Лабораторна робота з теми 4
	10		Лабораторна робота з тем 5-6
Складання екзамену	90 – 100	після модулю	відмінно
	85-89		добре
	75-84		задовільно
	70-74		незадовільно з можливістю повторного складання
	60-69		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
	35-59		
	0-34		

Автор	Рік	Назва	інформація видання	Видавництво / онлайн доступ
Обов'язкова література				
Г.В. Корніч	2019	Поверхня твердого тіла при бомбардуванні низькоенергетичними іонами: моделювання і аналіз атомної системи.	Монографія	Запоріжжя: Національний університет “Запорізька політехніка” – 2019.- 302 с. ISBN 978-617-529-240-2
В.Г. Дубровский	2009	Теория формирования эпитаксиальных наноструктур	Монографія	М.: ФИЗМАТЛІТ, 2009.- 352 с. ISBN 978-5-9221-1069-3
Г.В.Корніч, Н.І. Біла, А.І. Денисенко, О.О. Подковаліхіна	2015	Чисельний аналіз систем з розподіленими параметрами інструментами MATLAB	Навчальний посібник	Запоріжжя, Вид. “Кругозор”, 2015. – 128 с. ISBN 978-966-2602-91-III
Укл.: Г.В. Корніч, О.В. Кривцун, О.О.Подковаліхіна, Д.В.Широкорад.	2019	Основи моделювання наносистем	Методичні вказівки	Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. – 18 с.
Додаткова література				
Р. Бериш, П. Зигмунд, М. Робинсон, Х. Андерсен та ін.	1984	Распыление твердых тел ионной бомбардировкой. Выпуск I.	Тематический сборник	Пер. с англ./ Под ред. Р. Бериша.- Москва: Мир.- 1984. – 336 с.
Р. Бериш, Г. Бетц, Г. Венер та ін.	1986	Распыление твердых тел ионной бомбардировкой. Выпуск II.	Тематический сборник	Пер. с англ./ Под ред. Р. Бериша.- Москва: Мир.- 1986. – 486 с.
В. Экштайн	1995	Компьютерное моделирование взаимодействия частиц с поверхностью твердого тела	Монографія	Пер. с англ.- Москва: Мир.- 1995.- 320 с.
J.M. Haile	1992	Molecular dynamics simulation - elementary methods	Учебное пособие	New York: Wiley-Interscience.1992-386р.
Shyrokorad D.V., Kornich G.V., Buga S.G.	2020	Evolution of the Ni-Al Janus-like clusters under the impacts of low-energy Ar and Ar ₁₃ projectiles	Період. журнал, Вид. Elsevier	Materials Today Commun.-23 101107-12. https://doi.org/10.1016/j.mtcomm.2020.101107
Shyrokorad D.V., Kornich G.V., Buga S.G.	2019	Formation of the core-shell structures from bimetallic Janus-like nanoclusters under low-energy Ar and Ar ₁₃ impacts: MD study	Періодичний журнал, Вид. Elsevier	Computational Materials Science.- 159(3) 2019 110-119. https://doi.org/10.1016/j.commatsci.2018.12.002
Shyrokorad D.V., Kornich G.V.	2016	A Neural Network Method for Restoring the Initial Impurity Concentration Distribution from Data of Ion Sputter Depth Profiling	Періодичний журнал, Вид. Springer	Technical Physics Letters. V.42(7) – 2016.-720-722. http://doi.org/10.1134/S1063785016070282.